

Ks. Krzysztof Kościelniak
FROM GRECIAN TO ARABIC
The Contribution of the Melchite Church to Arabic Culture
in the Early Middle Ages (VIIth – XIth Centuries)

OD GREKI DO JĘZYKA ARABSKIEGO
Wkład Kościoła melchickiego w kulturę arabską
we wczesnym średniowieczu (VIII-XI)

S t r e s z c z e n i e

Niedostatecznie zbadanym tematem wśród orientalistów jest wkład melkitów w rozwój kultury arabskiej. Rzecz jasna problem ten należy rozpatrywać proporcjonalnie do liczby, znaczenia i możliwości działania melkitów w państwach muzułmańskich. Ubogacenie arabskiej kultury ze strony melkitów dokonywało się poprzez działalność klasztorów, patriarchów i biskupów. Pod względem kulturowym prezentowaną epokę można by nazwać czasem transformacji. Niniejsza prezentacja jest też próbą odtworzenia chronologii arabizacji melkitów. Wiadomo bowiem, że począwszy od VII wieku chrześcijanie na Bliskim Wschodzie i w Egipcie wciągnięci zostali w silny wir arabizacji. Proces ten wzmacniało znaczenie języka arabskiego, który zaczął dominować w administracji i szkolnictwie. Dawne szkoły chrześcijańskie Antiochii, Aleksandrii i Edessy, rozumiane w szerszym sensie jako etos naukowy i kulturowy środowisk teologicznych, żyły wspomnieniem swojej dawnej świetności. W VIII i IX wieku klasztory św. Katarzyny na Synaju, św. Saby w Palestynie i św. Szymona Słupnika w Syrii próbowały jeszcze kultywować swoje tradycje greckie. Jednak kultura arabska przedostała się również do tych środowisk. Język arabski zaczął dominować najpierw wśród melkitów Bagdadu, a następnie w Mezopotamii i północnej Syrii.